

Rosta képviselő beszéde a Nemzeti Munkaközpont választmányi ülésén

(A Délmagyarországi munkatársától)
A Nemzeti Munkaközpont szegedi szervezete vasárnap tartotta ezévi első választmányi ülést, amelyen dr. Rosta Lajos országgyűlési képviselő elnököl. A képviselő meleg szavakkal köszöntötte a választmány tagjait és rájuk keresztül a város egész munkásságát az új esztendő küszöbén és azt a meggyőződését hangoztatta, hogy a magyarság történelmi fejlődésének és fennmaradásának legértékesebb biztosítéka a dolgozók tömege. Kell — úgy mond —, hogy ennek a hatalmas tábornak minden tagját a nemzet élő testéhez való tartozás tudatos érzése hassa át és ez adja meg munkáspolitikánk súlypontját, szellemét és lökéserőjét. A munkásság jövőjét szervesen kell beépíteni a nemzet testébe a most zajló átalítási folyamat minden fázisába.

— A ma dolgozója olyan alkotó eleme a közösségi életnek — mondotta a továbbiakban a képviselő —, aki magasabbrendű családi, közületi, népi és nemzeti érdekek szolgálatában csak egyéniségének teljes megtartása mellett képes totális erőfeszítésre. A továbbiakban hivatkozott a miniszterelnök egyik legutóbbi kijelentésére, amely szerint a közösségi szellem nem jelenti az egyéniség feladását. Ez a nemesen értelmezett közösségi gondolat kapcsolta be a munkásságot a nemzet egyetemes célkitűzéseinek szolgálatába. A közösségi eszmének ez az értelmezése egészen újszerű értékelést biztosít a munkának és a munkásnak egyaránt. A magyar munkásság a nemzet mai élet-halálharcában átérzi a kötelezőteljesítés elszántságát a bérharccal szemben, az államnak azonban a munkásjogok biztosítását minden téren és minden rendelkezésre álló eszközzel ki kell fejeznie.

A nagy tetszéssel fogadott megállapítások után így folytatta beszédét dr. Rosta Lajos képviselő:

— A magyar dolgozó készséggel elismeri a liberális gazdasági rend multját, érdemeit és hasznos erőfeszítéseit. A közösségi szellem előnyeit azonban alkalmazni kívánja és azt óhajtja, hogy a kormányzat által képviselt fejlődési elvnek megfelelően új, emberesebb és keresztényibb alapra fektessék a gazdasági rendet. Elismerjük a termelési tényezők egyenlőségének kereteiben a tőke elsőbbségét, de azt kívánjuk, hogy Magyarországon csak nemzeti tőke legyen és ez teljesítse kötelességét a nemzettel szemben.

— Új munkástípus van kialakulóban: szebb, jobb, műveltebb és hazafiasabb. Ezért szociálisabb, emberibb és egyetemesebb értékelést is kell biztosítanunk a munkásnak. Munkája nemzeti vagyont jelent, mely a nemzeti élet örök törvényszerűségei szerint napról-napra megújuló drága magyar léletté alakul át. A munkás munkakészsége a tőkével harmónikus együttműködve folyton megújuló magyar életlehetőségek forrását nyitja meg.

A szervezet elnökének beszéde után Kopasz József szakmai szervező titkár, az egyesület alelnöke a legutóbbi országos küldöttközgyűlés határozatait ismertette, majd a munkatervezetre vonatkozólag tett hasznos indítványokat. Kálmán Mihály a kubikos szakszervezet elnöke a január 31-én Szegeden tartandó országos kubikos-kongresszus rendezésének ügyéről beszélt. A választmány több tagjának felszólalása után az ülés véget ért.

— A TISZA VIZÁLLASA. A szegedi rendőrség főkapitánysága jelentése szerint a Tisza vizállása január 4-én reggel 7 órakor — 125 cm, hőmérséklete 1 fok, a levegő hőmérséklete — 3 fok Celsius volt.

Szegedi utmutató

A Somogyi-könyvtárban és az egyetemi könyvtárban vasárnap és ünnepnap kivételével könyvtárszolgálat.

A városi múzeum egész évben nyitva.

Szolgálatos gyógyszerárak: Leinzinger örök. k. dr. Tukats Sándorné Horváth Mihály-utca 9. Pósa Balázs Kálvária-utca 17, dr. Kocsis J. Endréné Földműves u. 17, Selmeczi Béla Somogytelep IX. n. 489.

Városi Színház: délután: Rozika, este: Christian.

A mozik műsora: Belvárosi Mozi: Katyi, Korzó Mozi: Döntő mérkőzés, Széchenyi Mozi: Keresztutón.

—000—

ELSŐTETÍTÉS KEZDETE ESTE 8-KOR, VÉGE REGGEL 6 ÓRAKOR.

—000—

— Csak a kijelölt textilnagykereskedőknek kell árukészletüket leltározni és bejelenteni. A szegedi kereskedelmi és iparkamara a Textilközponttól nyert legújabb értesülései alapján felhívja az érdekelt textilkereskedők figyelmét, hogy az 1942. december 31-re elrendelt textilláru leltározási és bejelentési kötelezettség, kizárólag csak kijelölt textilnagykereskedőkre terjed ki. A ki nem jelölt textilnagykereskedők és kiskereskedőknek leltárt és bejelentést tenni nem kell.

— Ferenczy Tibor volt budapesti főkapitány halála. Budapestről jelentik: Szombaton éjjel 1 órakor a Nádor-utca 5. számú ház előtt agyszélhűtés érte dr. Ferenczy Tibor ny. budapesti főkapitányt, országgyűlési képviselőt. A volt főkapitány az utcán meghalt. Ferenczy Tibor vacsora után szombaton este Lakó Dezső volt miniszter, egyetemi tanárnál volt vendégségben, a Nagybódogasszony-utca 6. szám alatt s onnan egy ismerősének gépkocsiján tette meg az utat a Széchenyi-utca és a Kossuth Lajos-utca sarkáig. Innen gyalog indult haza a Széchenyi-utca 11. szám alatt levő lakására, a Nádor-utca 5. számú ház előtt köhögési roham vett erőt rajta. Összeesett és mire az őrszemes rendőr kihívta a mentőket, meghalt. Dr. Ferenczy Tibor 1881-ben született Debrecenben. Pályáját mint joggyakornok a budapesti főiskolánál kezdte 1904-ben s az első világháború kitörésekor mint királyi ügyész a debreceni ügyészségen működött. Végigküzdötte a világháborút s annak befejezése után 1920-ban rendőrfőtanácsosi rangban az államrendőrség szolgálatába lépett. Nyolc éven át vezette a szombathelyi kerületi főkapitányságot és innen nevezték ki 1932-ben budapesti főkapitánnyá. Halála politikai és rendőrségi körökben mély részvételt keltett.

— Földrendés Horvátországban. Zágrábról jelentik: A horvát fővárosban a földrendésjelző készülék igen erős földrendést jelzett 280 kilométerre Zágrábtól, valószínűleg Horvátország tengerparti vidékein. A földrendést Zágrábrban is erősen érezték, de semmiféle jelentősebb kár nem történt.

— Statáriális bűnügy egy munkaszolgálatos meglopásából. Erős Pál munkaszolgálatos panaszt tett a rendőrségen, hogy vasárnap este fél 9 és háromnegyed 9 óra között a nagyrálamosra várt, a sötétben ismeretlen tettes elemelte a maga mellé lerakott podgyászt, amelyben 140 pengő értékű férfiféhrneműje volt. A rendőrség a feljelentés alapján megindította a nyomozást. Ha elfogják a tolvajt, statáriális bíróság elé kerül, mert elsőbűntetés ideje alatt követte el a lopást.

(Honvéd haditudósító század) Tul. Novgorod-Szeverszkij rommá égett házroncsain, Jampol irányában különös meglepetés érte tisztogató csapatunkat. S. falut az orvlövészek felgyújtották és átáknázták, hogy ezzel is akadályozzák honvédeinket az üldözésben. Az itteni csapatok azonban már teljesen ismerik az orvlövészszerkezeteket és a legjobb védekezést találták ki az aknamezők ellen. Sohasem abból az irányból közelítik meg a falut, amerről várják őket, hanem hátulról, vagy oldalról. Így aztán az aknákkal nem sok eredményt érnek el. Legfeljebb annyit, hogy az elfogott orvlövészekkel szedetik fel. Itt is így történt, S.-ben.

A község megtisztítása után csapatunk erőltetett menetben haladnak tovább, hogy beérjék és harcra készen állítsák az előlük fejvesztetten menekülő bandát. A nap már a látóhatár alján vöröslik, amikor kicsi, gyanus erdőszéli faluhoz érnek. A nyomorúságos vályogviskókat széppé varázsolja a lenyugvó nap, bíborba öltözteti a szennyet és a mocskot és rubinként csillogtatja az útszélén heverő üvedarabot...

— Allj! — villan a századparancsnok szeme.

Ő is gyanusnak találja a nyomasztó csendet, amely kísérteties némasággal fekszi meg a környéket.

Felderítőket küld ki, nézzenek körül, miért olyan csendes a falu és főleg, honnan várhatnak tüzet, szokás szerint a templomtoronyból-e, vagy valami más rejtett tűzfészekből...

A felderítők különös és érthetetlen jelentéssel térnek vissza.

— A falu teljesen üres! — jelentik. — Még csak egy macskát sem találunk...

A századparancsnok beleszív kurtaszaru pipájába, aztán magamellé vesz néhány embert és géppisztollyal a háta alatt, elindul, hogy maga is körülnézzon a gyanus faluban. Félóra múltán aztán ő is eredmény nélkül tér vissza. Valóban különös jelenség ez a falu. Az orvlövészbándák útját mindig égő falvak és feldúlt földek jelzik, itt minden ház, minden kerítés, híd az apró patakon és kut is épségben maradt.

— Érthetetlen! — néz maga elé a keménykötésű főhadnagy. — Valami disznóság van emögött. Majd meglátjátok...

De bármennyire is kutatják, nem tudják meglelni a „disznóságot”. A falu veszélytelen és néptelen. Szakasznyi őrség hátramarad, a többiek megindulnak a néhány kilométernyire kezdődő erdő felé. Már erősen alkonyodik, de a főhadnagy bizonyosságot akar: nem érheti-e az éj folyamán támadás az erdőből...

Széles vonalban nyomulnak az erdő felé. Géppuska tüzet várnak, vagy leg-

alább is lövéseket, de semmi sem történik. Még akkor sem, amikor benyomulnak a feketezőld lombok közé. Ez még az üres falunál is különösebb. Legfeljebb arról lehetne szó, hogy rossz irányba jöttek és a bandák valamerrre másfelé menekültek. Csak arról lehetne szó, de ezt mindenkikizártan tartja: még sohasem történt meg, hogy légi felderítésünk tévedett volna. Nem, az orvlövészek erre húzódtak... Csak talán valami újabb fogással próbálkoznak. Mindenki erre gondol, amikor majdnem guggolva előretörnek a sudár fenyőfák között. Guggolva, mert a fenyők lombja alatt nagyszerű kilövés kínálkozik és feltételezhető, hogy valami gondosan rejtett géppuskafészekből megpróbálják végigkaszálni a nesztelenül lépkedő bakancsokat...

De egyetlen lövés sem esik. Csend van. A közeledő este sűrű, jószagú csendje, amit azonban valami különös zsongás zavar, valami halk zsolozsmázó moraj, amely mint roppant varjucsapat szállong az erdő felett...

Az egyik honvéd felhorkan.

— Ott! Balra!

A lombok között valami fehér villan. Az idegek megfeszülnek, a szemek megvillannak; no, most már lesz valami...

Semmi! A csönd éppolyan nyomasztó, mint eddig...

Egyetlen lövés feloldaná a roppant feszültséget, de lövés még mindig nem esik.

Kétszáz méternyire sűrű bozótos feketélik. A honvédek csatárláncban közelednek feléje és a főhadnagy már tüzet vezényelne, amikor szörnyű sikoltás, egy rémülettől emberfeletté hangolt női sikoltás hasítja ketté a csendet. És mintha csak jeladás lenne, a következő pillanatban meglevelednek az erdő és megtelik asszonyi zokogással, gyermekvisítással, disznórőfögéssel és tehénbögéssel és ámuló honvédeink ott látják a néptelen falu minden asszonyát, gyermekét és néhány férfit is és rozzant butorokat, szekereket, mindent, amit magukkal tudtak hozni...

Az asszonyok gyermekeiket tartják maguk elé, magasan és tágramerrel szemmel és így rimázkodnak: ne löjjenek!

Kiderül: az orvlövészeknek már nem volt idejük felgyújtani a falut, a honvédek tulságosan a sarkukban voltak. Azzal remítették meg hát a lakosságot, meneküljön, mert akik utánuk jönnek, azok asszonyt és gyermeket egyformán elevenen koncolnak fel és elpusztítanak mindent...

A homályba boruló égbolt felvillanó csillagjai alatt aztán megnyugodva és boldogan térnek vissza otthonukba.

Csizmerek Mátyás haditudósító

— Több mint ezer mázsa burgonya érkezett Hódmezővásárhelyre. Hódmezővásárhelyről jelentik: Dr. Simkó Elemér főispán, mint közellátási kormánybiztos, felterjesztést intézett a közlelmelési miniszterhez, hogy a központ utján juttasson burgonyát Hódmezővásárhely ellátatlansági részére. A felterjesztéssel egyidejűleg felkérte Simkó Elemér dr. Temesváry Imre országgyűlési képviselőt, hogy a burgonya kiutalását személyes közbenjárással sürgesse. A főispán gondoskodásának és Temesváry Imre képviselőnek közbenjárásának meglelt az eredménye. A napokban több, mint ezer mázsa burgonya érkezett Hódmezővásárhelyre, amelyet a kiskereskedők útján osztottak ki az ellátatlanság között. Minden család kapott annyit, hogy háztartása szükségletét az újabb szállítástig bőven fedezheti és gondoskodás történt a különféle intézmények ellátásáról is. Temesváry Imre képviselő értesítette Endrey Béla polgármestert, hogy további szállítmányok vannak utban.

— Hirtelen halál. Barna József 59 éves napszámost hétfőn reggel somogyitepi lakásán halva találták. Barna József vasárnap este lakótársának erős vesefájdalmáról panaszkodott, lehetséges, hogy görcsös roham végzett vele az éjszaka. Az ügyesség intézkedésére a halál okának megállapítására az orvostani intézetben felboncolták Barna József holttestét.

— Belle Ferenc a zeneiskolák szövetségének választmányában. A Zeneiskolák Országos Szövetsége vasárnap tartotta tisztújító közgyűlését Budapesten. A szövetség választmányának tagja lett Szegedről Belle Ferenc, a zeneiskola igazgatója.

— Betörték a padlásra. Tóth János Kőzépkikötő 19. szám alatt lakó földműves bejelentette a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes lakásának bezárt padlását feltörte és onnan 250 pengőért füstölt húst, disznósajtot és kolbászt ellopt. A nyomozás megindult.